

Correspondence address: PO Box 75201, 1070 AE Amsterdam, The Netherlands

19 april 2021

Graag maken wij gebruik van de gelegenheid om te reageren op de consultatie die op 22 maart jongstleden is opengestelde inzake een tweetal knelpunten bij kleine pensioenen.

Deze knelpunten werden in april 2019 gesignaleerd door de [Stichting van de Arbeid](#). In januari 2020 ging dezelfde Stichting van de Arbeid in op [vragen van het ministerie](#) naar aanleiding van die signalering.

Het gaat in de eerste plaats om kleine pensioenen die zijn ontstaan door andere redenen dan een beëindiging van een dienstverband en om kleine netto pensioenen. Dit speelt overwegend bij PPI's en verzekeraars, als de opbouw daar is beëindigd doordat de werkgever de regeling elders heeft ondergebracht, maar ook bij pensioenfondsen kan het zelfde aan de orde zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval als een fonds slapend is geworden door beëindiging van een uitvoeringsovereenkomst, maar ook bij beëindigde vrijwillige aansluitingen bij een bedrijfstakpensioenfonds of een algemeen pensioenfonds. Gegarandeerde aanspraken bij een verzekeraar zijn uitgesloten van deze bepaling, om te voorkomen dat er een bijbetalingsverplichting zou ontstaan bij de werkgever.

In de tweede plaats betreft het nettopensioenen. Deze zijn uitgesloten van automatische waardeoverdracht, onder meer omdat niet alle pensioenuitvoerders een nettoregeling uitvoeren. De systematiek van automatisch overdrachten zou daardoor niet functioneren. Wel is ten tijde van de invoering van de automatische waardeoverdrachten de mogelijkheid van afkoop komen te vervallen. Op de problematiek rondom netto pensioenen gingen wij eerder in in ons evaluatierapport over netto regelingen dat wij in opdracht van het Ministerie van Financiën opstelden. Wij schreven daar het volgende: "Een verdere verbetering die betrekkelijk eenvoudig kan worden ingevoerd is de verruiming van de afkoopmogelijkheden voor nettopensioen. Relatief kleine kapitalen kunnen nu pas op de pensioendatum worden afgekocht, of zelfs dan vaak niet indien bij de beoordeling voor afkoop ook het bruto pensioen wordt betrokken, dat veelal aanzienlijk hoger ligt. Bij kleine kapitalen zijn de uitvoeringskosten in de opbouwfase relatief hoog, in de uitkeringsfase wordt aankoop van een levenslange uitkering bemoeilijkt vanwege ondergrenzen aan het in te kopen kapitaal of door relatief hoge kosten (indien een vast bedrag in euro's ten laste van het kapitaal). Vanwege het ontbreken van (automatische) waardeoverdrachtsmogelijkheden lijkt ons die verruiming passend en in het belang van zowel collectief als individu." In de consultatiestukken wordt nu voorgesteld de

drs. W. Hoekert AAG

Prof. E.M. Meijerslaan 5
1183 AV Amsterdam
The Netherlands

T +31 88 543 3000
D +31 88 543 3206
M +31 64 994 7095
E wichert.hoekert@willistowerswatson.com
W willistowerswatson.com

mogelijkheid van afkoop van kleine nettopensioenen te herintroduceren, maar alleen als de deelnemer daarmee instemt. Daarbij is de hoogte van het nettopensioen bepalend; het bruto pensioen wordt niet meegeteld om te bepalen of sprake is van een afkoopbaar nettopensioen.

Wij verwachten dat de ter consultatie voorgelegde aanpassingen bij zullen dragen aan het verhelpen van de gesignaleerde knelpunten, maar willen daarbij een tweetal opmerkingen plaatsen.

Automatische waardeoverdracht na eerder bezwaar

Bij collectieve waardeoverdracht op verzoek van de werkgever (ofwel collectieve waardeoverdracht volgens PW83) wordt de deelnemer in de gelegenheid gesteld bezwaar te maken. Het gevolg daarvan kan zijn dat het pensioen van de betreffende deelnemer niet wordt overgedragen. De voorgestelde aanpassing kan er nu toe leiden dat dit pensioen op een later moment alsnog automatisch wordt overgedragen, mogelijk zelfs naar de uitvoerder waarnaar de deelnemer eerder expliciet kenbaar heeft gemaakt zijn pensioen niet te willen overdragen.

De consequentie dat een pensioen tot op zekere hoogte tegen de wil van de deelnemer in wordt overgedragen is gezien de aard van het voorstel op zich wellicht acceptabel, maar wij geven in overweging om in de toekomst ofwel automatische waardeoverdracht uit te sluiten nadat expliciet bezwaar is aangetekend tegen overdracht, ofwel om de mogelijkheid van bezwaar uit te sluiten aan een uitvoerder de intentie heeft gebruik te maken van het recht op automatische waardeoverdracht.

Generieke begrenzing automatisch over te dragen kapitalen

Het grensbedrag waaronder kleine pensioenen automatisch kunnen worden overgedragen is bij wet vastgelegd, althans voor uitkeringsovereenkomsten. Voor premieovereenkomsten is sprake van een zekere mate van beleidsvrijheid bij de pensioenuitvoerder, die de afkoopgrens voor uitkeringsovereenkomsten vertaalt naar een leeftijdsafhankelijke afkoopgrens voor kapitalen. Die vrijheid betreft de grondslagen, maar ook of daarbij al dan niet rekening wordt gehouden met nabestaandenpensioen.

Ook vanwege het toenemend belang ervan spreken wij hier, zoals wij dat ook deden in de eerdere consultatie over automatische waardeoverdrachten, nogmaals uit dat het ons voor de hand lijkt te liggen dat ook de afkoopgrens voor premieovereenkomsten uniform wordt vastgelegd.